

La Rosa Maria Riera és al capdavant de totes les qüestions financeres a l'empresa familiar Frigorífics Esteve Riera S.A., de Sant Esteve d'En Bas, a la Garrotxa. Aquesta firma cobreix el sacrifici, l'especejament i la distribució de la carn de porc. A més d'això, disposen d'una petita fàbrica d'embotits artesanals, i d'una altra divisió on fabriquen farina de pinsos a partir dels greixos i ossos. Aquesta planta és a càrrec del seu germà, en Xavier.

L'empresa porta el nom del pare, l'Esteve Riera, tot i que la història va començar molt abans, quan els besavis de la Rosa Maria tenien una carnisseria: **"Mataven un porc la setmana per poder subministrar la seva botiga."** El negoci va passar als seus fills, i la nostra protagonista és conscient de les condicions rudimentàries en què es treballava durant aquells anys: **"El meu avi feia el transport amb un cavall i una tartana."**

És quan l'Esteve n'agafa les regnes que es pot començar a parlar de gran empresa: **"L'any 1957 va inaugurar el primer escorxador del poble amb càmeres frigorífiques. Els meus pares van ser els qui van introduir-hi l'esperit empresarial."** Avui hi sacrifiquen uns set-cents porcs diaris, i compten amb una plantilla de més de cent persones. La majoria dels seus proveïdors són de l'Osona, on hi ha granges amb molts anys de tradició, la Garrotxa i la resta de Catalunya. Els Riera distribueixen a majoristes, minoristes i a fàbriques d'embotit. Abans, però, van ser molts els canvis que va experimentar l'empresa. En un principi, per exemple, el pare de la Rosa Maria es valia d'una bàscula romana per pesar els porcs. Avui dia tot aquest procés es fa informàticament. En qualsevol cas, la transformació més profunda va arribar el 1992, amb l'entrada a la Comunitat Europea: **"Ens va costar que ens donessin l'homologació per estar dins el mercat europeu, perquè si bé les disposicions sanitàries ja eren molt estrictes, amb l'entrada a la CE encara ens van exigir més."** Això va obligar els Riera a modificar algunes de les estructures del negoci.

Per a les firmes catalanes, tanmateix, aquella incorporació no va resultar massa positiva, primerament: **"Hi va haver una època en què ens deixaven importar però no exportar, i això no ens era beneficiós, evidentment."** Ara, en canvi, la pràctica desaparició de les fronteres els és més afavoridora: **"Tenim tota la Comunitat per treballar-hi."** Pel que fa a l'euro, la Rosa Maria creu que no trigarem gaire a acostumar-nos-hi: **"Només ens caldrà anar amb la calculadora durant una temporada."**

Cal assenyalar en aquest sentit que la preparació d'aquesta catalana li ha estat molt útil, a l'hora d'adaptar-se a un mercat sense fronteres. Després del batxillerat va fer secretariat comptable, va aconseguir els títols d'anglès i francès, i posteriorment encara va estudiar alemany i italià. La Rosa Maria, doncs, va saber adequar el seu currículum a les seves necessitats. Actualment, a més de les finances de l'empresa, s'ocupa doncs de totes les qüestions relatives a l'exportació. No va estudiar cap carrera universitària, però la pràctica li ho ha ensenyat tot. Tanmateix, ella és molt conscient de la utilitat que avui dia té una carrera, i això és el que intenta transmetre a les seves filles, la Mariona,

de divuit anys, i l'Anna Maria, de dotze: **"Sempre els he dit que s'han de buscar uns estudis que els agradin."** La gran ja l'ajuda a l'empresa, tots els estius, però la seva mare no vol que tinguin com a única aspiració entrar al negoci familiar: **"Penso que una tercera generació ja és una mica difícil d'aguantar. De tota manera, si en un futur hi volen entrar, sempre hi seran a temps."**

En definitiva, allò que la Rosa Maria vol comunicar a les seves filles és l'obligació de la dona de valer-se per ella mateixa, i sembla que ho han entès: **"Sobretot la gran veig que ja s'ha adonat de la necessitat de tenir la seva independència, sense refiar-se que ningú la mantingui el dia de demà."** Per a la nostra protagonista, aquesta és la part positiva de tenir una mare empresària, mentre que la negativa es fa més present quan els fills són petits: **"Una mare dedicada a un negoci ho té una mica complicat. Les filles et poden dir que la mare d'una amiga la va a buscar a l'escola quan tu no hi vas mai. És clar que en situacions especials, com en festes de final de curs, sempre procures estar, però elles veuen el dia a dia."**

La Rosa Maria recorda que ella mateixa va passar pel mateix tràngol amb la seva mare, la Maria Vilarrasa: **"En aquells moments, amb el meu germà, ens preguntàvem perquè la nostra mare estava sempre ocupada amb el negoci i no li quedava temps per acompanyar-nos, com feien les altres mares."** Tot això, però, s'entén amb els anys, i es valora molt.

La prova és l'admiració que la nostra protagonista professa a la seva mare: **"En la seva època, ella ja destacava en el món empresarial. Es desplaçava amb una moto fins que va tenir el carnet de conduir, i va ser una de les primeres dones de la comarca que se'l va treure. Per tot plegat, vull demostrar-li des d'aquí un reconeixement a la seva labor, ja que encara que actualment hi ha molts problemes burocràtics, sóc conscient també que encara que en aquella època aquests eren menors el sistema de treball era molt més dur, i que per tant va ser i és una gran lluitadora."**

La Maria, doncs, es va avançar al seu temps, de la mateixa manera que ho ha fet, i molt, la dona d'avui en el terreny professional: **"Actualment s'ha acabat la marginació, i un negoci el pot portar tant un home com una dona."** A Frigorífics Esteve Riera, concretament, mentre que a producció la força física juga un paper fonamental i la presència masculina és més important, hi ha un trenta per cent de dones en el total de la plantilla.

Malgrat les millores aconseguides, però, la nostra protagonista reconeix que encara existeixen prejudicis envers la total integració de la dona al món laboral: **"Alguna vegada m'he trobat, en cercles empresarials, que semblava que per ser una dona em miraven malament. Tanmateix, no m'he volgut deixar influir per aquest fet."** Tant de bo que cap dona no es deixés cohibir pel masclisme que encara impera en certs cercles del nostre país, i que ens adonéssim que la valentia de dones com la Rosa Maria ens beneficia a tots. Són dones com ella les qui fan gran Catalunya.

Rosa Maria Riera - Sant Esteve d'En Bas (la Garrotxa)